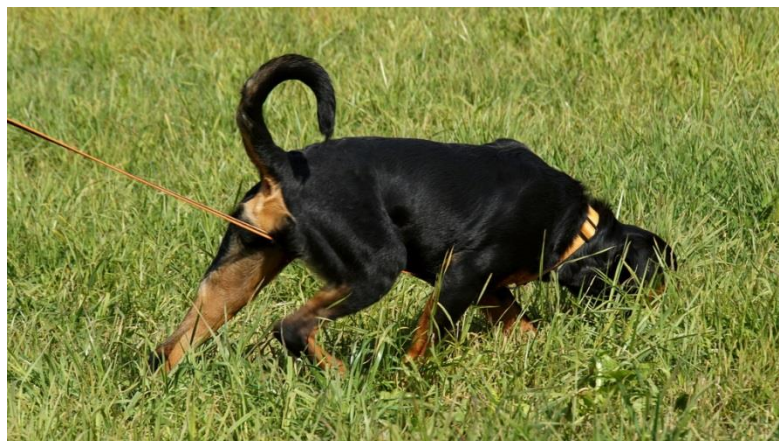

Fortsettelsen av IPO/RIK Sporet

Av Tor Andre Breivikås

Sporstarter og lengre spor

Prinsippet her er det samme som i firkantsporet. Man lager alltid en liten firkant først, så legger man sporet og avslutter med firkant.

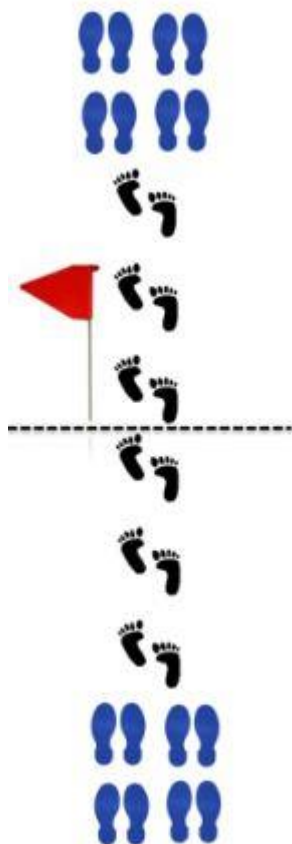
Det nye nå er å introdusere hunden for sporstart, samt det å gå lengre spor.

Start som vanlig med å finne egnet spormark. Nå kan du gjerne introdusere hunden for forskjellige gressunderlag. Men husk alltid å ha vinden i ryggen. Tråkk en startfirkant (strø over med mat), gå vanlig ett par-tre meter og legg mat i hvert tråkk. Sett ned sporflagget og fortsett med å legg spor. Mat i hvert tråkk helt frem til sporslutt hvor du legger avsluttende firkant som du også strør over med mat.

Når du henter hunden, så skal du nå tenke på at den ung/voksenhund skal være rolig. (Rolig kravet på valper venter vi med til de blir noe mer voksne). Legg hunden i dekk 1m fra den første firkanten. (Gjør klar sporlina og fest denne til hunden og legg sporlina mellom beina og vær klar til sporstart når du legger ned hunden) Hvis hunden er stresset/oppjaget/urolig lar du hunden være liggende inntil den har roet seg ned. Dette kan for enkelte hunder ta tid... 10-20-30 minutter. Det er veldig viktig nå at hunden ikke får lov til å gå spor før den er rolig. Vi ønsker ikke «masse jakt» i sporet. Du kan med jevne mellomrom gå bort til hundene, og legge matbiter mellom forlabbene. (mat demper)

Når hunden er rolig, går du rolig bort til hunden, tar opp linen og går sakte mot den første firkanten. (NB! Hunden skal fortsatt ligge rolig, blir den urolig, legger du den ned og går fra og venter til den har roet seg, før du prøver på nytt)

Hunden har nå god erfaring med «firkantstarter» og vil raskt finne maten her som vanlig. Gå nå ved siden av hunden til dere kommer frem til sporflagget. Når hunden kommer til sporflagget, sier du rolig «spor» og blir stående. La lina løpe ett par meter før du følger etter. Hunden skal nå IKKE rushe frem i sporet, men skal spise hver eneste matbit i hvert eneste tråkk. Ikke hold lina for stram, slakk opp slik at du ikke skaper ett motpress som «jager hunden» fremover. Hvis hunden spiser i hvert tråkk, kan du godt rose hunden og fortelle at nå er den flink.

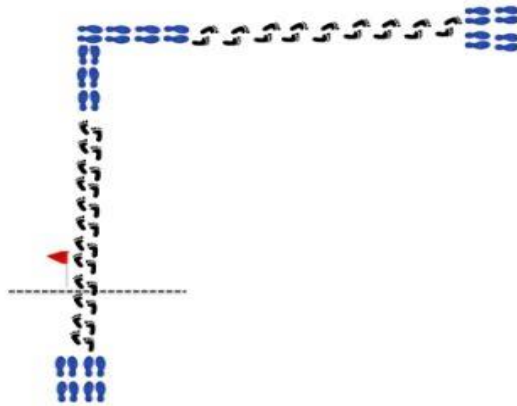

Hvis hunden søker ut av sporet, stopper du, holder lina stram og venter til hunden igjen er i sporkjernen og begynner å spore. Når den sporer slakker du opp lina
Hvis hunden løfter nesene (overvær) står du også helt i ro, holder hunden «fast» i lina og slipper ikke hunden fremover før nesa peker i bakken og den spiser i hvert tråkk
Når hunden kommer til slutfirkanten, roser du hunden og lar hunden få avslutte spisingen i fred. Du kan med fordel lage ett par spor ved hver økt, med en liten pause og vanning mellom hvert spor.

Etter hvert øker du lengden på sporet mellom firkantene, men husk, ikke dra det for langt før hunden viser sporforståelse og kondisjon

Vinkler

Nå som hunden har forståelse for å gå lengre rettstrekker, skal vi introdusere vinkler. Det er her viktig å korte ned på sporelengden, og erstatte lengde med vinkler i starten. IPO 3 sporet består av 4 vinkler. IPO1 og 2 har 2 vinkler. Hunden skal utarbeide vinklene direkte og trygt. Man ønsker heller ikke at hunden springer eller har vekslende tempo før eller etter vinklene. Dette krever at man faktisk trener på vinkler.

Finn egnet sporunderlag slik som en gressplen eller ett gressjodet (Kort gress)

Lag startfirkant og sporstart som vanlig. Etter sporstart går du gjerne 15-20 skritt før du skal lage første vinkel. Før vinkel (tre skrittlengder) begynner du å gå museskritt og strør mat i tråkket. Når du kommer til vinkel, skal denne vinkelen være så 90 grader rett som mulig, og den skal være markant. Legg mat også rett i vinkelen og gå museskritt nye 3 skrittlengder med mat i ut fra vinkel, før du igjen går vanlig. Etter nye 15-20 skritt lager du en ny vinkel. Veksle mellom å gå høyre/venstre vinkler. Avslutt med slutfirkant raskt etter 1 eller 2. vinkel avhengig av progresjon
Hent hunden. Følg rutinen for sporstart som vanlig. Før vinkel passer du på å ha kontroll på hvor vinkelen er og ser til at hunden spiser all mat på vei inn mot vinkel, at den spiser mat i vinkelen, og på vei ut av vinkelen. Husk her å rimelig tett bak hunden. Hvis hunden roter i vinkelen, snurrer for mye rundt utenfor vinkelen, velger feil retning eller går over vinkelen. Hold igjen hunden i båndet og ikke la den få lov å være utenfor sporkjernen. Når den finner veien ut av vinkelen, slipper du opp og roser hunden rolig.

Etter hvert som hunden forstår vinkler, så kan du legge sporet uten museskritt inn mot, og ut fra vinkelen, og varierer noe med mat. Noen ganger mat på vei inn og i vinkel. Andre ganger mat i vinkel og på vei ut av vinkelen. Her er det nødvendigvis ikke noen fasit. Uansett er det viktig å tenke på vinkelen skal være rett og markant i innlæringsperioden. Målet er å hjelpe hunden gjennom.

Gjenstander (i sporet)

I IPO3 sporet er det tre gjenstander. Hver gjenstand er verdt 7 poeng (totalt 21 poeng) og er viktig at hunden finner, «markerer» og håndterer korrekt. Innlæring av gjenstander gjøres først utenfor sporet. Således er dette en ren lydighetsøvelse som man kan gjøre parallelt med sporinnlæringen. Men det er viktig å ikke introdusere gjenstander i sporet før hunden kan å gå spor. Metoden tar dekkmarkering av gjenstander.

Innlæring av denne øvelsen krever at hunden kan dekk/ligg. Øvelsen kan læres inn overalt, og er også en fin «inneøvelse» på kalde vinterdager.

Dekk hunden på gresset/gulvet

Legg gjenstand mellom potene på hunden

Når hunden titter på gjenstanden benytt klikker eller ord for «DER VAR DU FLINK» og slipp en godbit ned på gjenstanden.

Når hunden igjen titter på gjenstanden belønner du på nytt. Varierer med å slippe en eller flere godbiter i ett belønningssett.

Når hunden har «catchet» poenget med at det er når den titter på gjenstanden at den får belønning, vil den som regel begynne å tilby denne adferden selv.

Når du føler at hunden har skjønnet poenget, skal du introdusere nytt krav, om at den skal beholde fokuset på gjenstanden. Ikke still for store krav til å begynne med. 1 sekund først, 2 sekunder 3 sekunder osv.

Bryter hunden fokuset på gjenstanden, har du strukket det for langt, og du bør gå tilbake. Det er ALDRI feil å gå helt tilbake til start og jobbe deg opp igjen.

Når adferden sitter, så kan du legge ut en gjenstand på gulvet. Hent hunden og se om hunden kjenner igjen gjenstanden/lukten og legger seg selv. Her kan det være greit å hjelpe hunden hvis hunden ikke legger seg, men å gi kommando dekk samtidig. Da vil som regel hunden legge seg med gjenstanden mellom potene og titte på gjenstanden. Belønn neddekket og belønn kontakten rikelig.

Skift så ut gjenstanden med de forskjellige typene som du får på IPO sporet. Gjenstand i tre, lær og filt er de mest vanlige. Legg også gjenstanden på forskjellig underlag (inne og ute) og se til at den legger seg på gjenstand frivillig og holder kontakten.

Når hunden legger seg på gjenstanden ute på gresset, kan du introdusere gjenstanden i sporet.

Legg spor som vanlig, men legg nå kun noen rettstrekker. Etter 20-30 skritt legger du ned en god del godbiter i hvert tråkk før og etter du legger ned første gjenstand. Gå nye 20-30 skritt og legg gjenstand to. Legg så 20-30 skritt og legg siste og tredje gjenstand, før du går 10-15 skritt og avslutter som vanlig med firkanten (NB! Avslutt alltid sporet med firkanten) Husk godbiter før og etter gjenstander.

Hent hunden og gjør som vanlig. Merk deg hvor gjenstanden ligger og når hunden kom inn mot gjenstand vil den som regel bli interessert i all maten og så finner den gjenstand. Hvis den nøler med å

legge seg på gjenstanden, hjelp hunden med å kommandere dekk og belønn rikelig som du gjorde ved innlæring.

Når hunden har forstått markering av gjenstander, er det viktig å trene på at du kommer opp til hunden, at den holder fokuset på gjenstanden, at du kan ta opp gjenstanden og vise den til dommer uten at hunden reiser seg. Dette må trenes på, og ønsket adferd må belønnes. Det vil si at du belønner hunden for å ligge rolig når du kommer opp til den. At du belønner at hunden forblir rolig når du bøyer deg ned for å ta opp gjenstand. At du belønner og roser hunden for at den ligger rolig når du igjen tar opp sporlinene og at den venter på kommando for spor.

Når du gir sporkommando fra gjenstand se til at du har rikelig med mat i de første tråkkene etter gjenstand, slik at hunden ikke ruser frem.

Når du har fått inn en god øvelse vil du se at hunden dekker trygt på gjenstander i sporet. Bytt gjerne gjenstander med en venn slik at hunden også blir vant til andre lukter enn «dine» kjente gjenstander. Har du en veldig sporsugen hund, vil du kunne oppleve at hunden går over gjenstanden fordi sporet betyr mer enn gjenstanden. Gå da helt tilbake i innlæringen og repeter øvelsene. Belønn rikelig på gjenstand ute i sporet, slik at gjenstanden betyr noe.

Generell triks og tips

Er hunden din uerfaren sporhund, legg alltid spor med vinden i ryggen.

Tren spor på alle mulige underlag. Veksle underlag og under alle vær og føreforhold. Ikke rent sjelden får du pissetegn og våte jorder på en prøve, og da er det veldig dumt å ikke ha trent på dette før prøven.

Utnytt pløyde og harverde jorder før det blir sådd om våren. jorder med jord-underlag. Tren inn nye momenter på «kort gress» og unngå tren på «perfekte» spormarker.

Sent på høsten kan du gjerne trene på frosne marker som tiner i formiddags solen.

Tren på lange liggetider (2-3 timer) fra tid til annen. Bruk også gjerne fremmede sporleggere slik at hunden blir vant med dette. Alt bør og må generaliseres.

Møt opp på IPO/RIK prøver og se spesielt på spordelen. Her er det mye nyttig og lærerikt å ta med seg før man starter selv.

Lykke til!

